

Svampbekämpning i höstoljeväxter

Johan Biärsjö och Albin Gunnarson, Svensk Raps AB

Bekämpning av bomullsmögel och svartfläcksjuka i höstraps gav i 2009 års försök inte några skördeökningar som betalar bekämpningen. I ett försök, Barsebäck utanför Lund, var det bomullsmögel men grundskörden var trots detta hög, över 5 000 kg/ha. Höstbehandling med den nyligen godkända fungiciden Cantus gav mellan 150 och 280 kg frö/ha.

Små skördeökningar

I försöket L 15-8440 testas tre produkter för i första hand bekämpning av bomullsmögel och svartfläcksjuka i höstraps. Amistar från Syngenta, Cantus från BASF och Acanto från

DuPont. Acanto är liksom Amistar en strobilurin medan Cantus innehåller boskalid.

Det blev små eller inga skördeökningar i försöken som är spridda över landet. Höga skördenivåer hänger ofta samman med år med låga svampangrepp. Tre av försöken låg i Skåne; Barsebäck, Gärsnäs och Staffanstorps och här hade vi de högsta skördarna. 2009 präglades av rekordskördar i Skåne medan höstrapsdistrikten i Öster- och Västergötland fick mer måttliga skördar. Men vi kan knappast förklara de låga höstraps-skördarna i Öster-Västergötland med svampangrepp. De här redovisade försöken visar på mycket små utslag för svampbekämpning.

Tabell 1. Svampbehandling i höstraps DC 65, L15-8440, 7 försök 2009

	Barsebäck	Bjertorp	Mantorp	Grästorp	Gärsnäs	Vreta Kloster	Staffanstorps
A Obehandlat	5430	3700	3430	2540	4200	3260	5640
B Acanto, 1,0	5590	3720	3440	2610	4220	3340	5780
C Amistar, 1,0	5540	3720	3500	2730	4270	3300	5630
D Amistar, 0,5	5770	3680	3280	2560	4190	3290	5720
E Cantus, 0,5	5560	3700	3310	2890	4280	3290	5740
F Cantus, 0,25	5680	3740	3280	2760	4230	3420	5600
CV	6,2	2,5	2,8	11,4	2,1	7,8	2,7

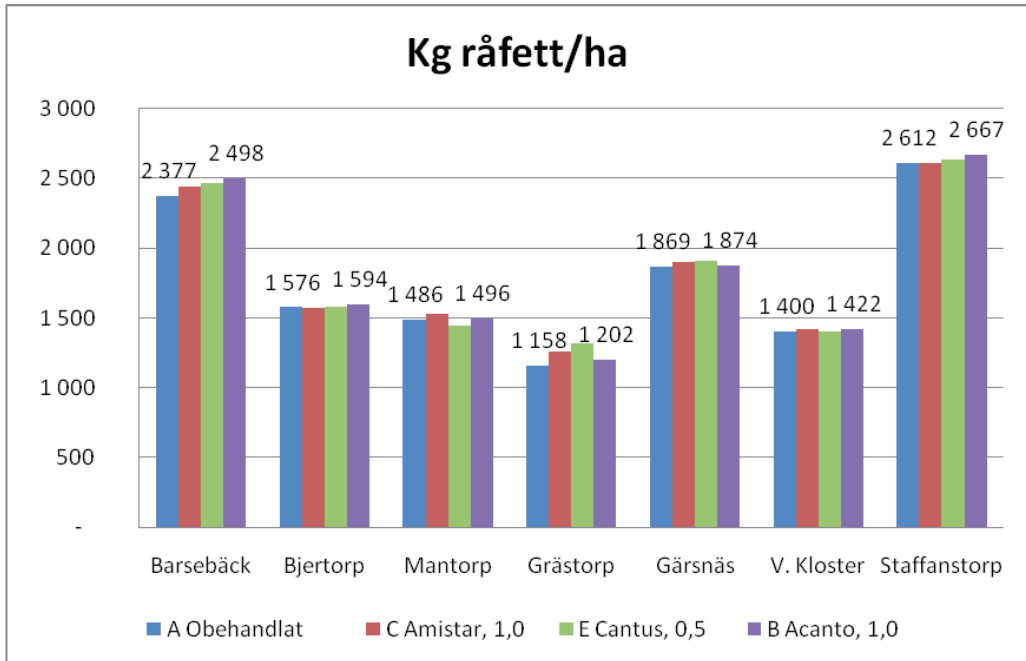
I tabellen redovisas fröskördar men oljehalten har endast i liten utsträckning påverkats av svampbehandling. I medeltal är råfetthalten 0,2 procentenheter högre efter svampbehandling jämfört med obehandlat.

Om vi tar hänsyn till denna lilla ökning av råfetthalten och jämför råfettskörden försök för försök (figur 1) kan vi konstatera att endast i försöket på Barsebäck fanns

några tydliga utslag för behandling. Trots en mycket hög grundskörd, 2 377 kg råfett (5 430 kg frö) så gav svampbehandlingen några procents skördeökning. Acanto gav 2 498 kg råfett, alltså 5 % skördeökning. Barsebäck var också det enda av de sju försöken där det fanns graderbara angrepp av bomullsmögel. I obehandlat 41,7 % vilket sjönk till några få procent angrepp i svampbehandlade led. Man

kan fråga sig varför vi inte fick större utslag för svampbekämpning eller hur skördenivån kunde vara så hög i obehandlat led. Förklaringen enligt Hushållningssällskapet som

graderat försöket är att procenten angripna stjälkar var hög (41,7 %) men angreppen var inte stjätkomfattande och gjorde därför troligen inte så stor skada.

Figur 1. L15-8440 2009. Sju försök med svampbekämpning i höstraps där full dos av tre produkter jämförs. I figuren är det dataetiketter på obehandlat resp. Acanto.

Cantus i höstraps på hösten

Under hösten 2009 har BASF fått Cantus godkänt för behandling i höstraps före blom, vilket även omfattar höstbehandling. För andra året i rad fanns försök med Cantus 0,25 och 0,5 l/ha i höstrapsens 4-6 bladstadium. År 2009 fanns tre försök i Skåne; Trelleborg, Simrishamn och Furulund (Lund).

I alla tre försöken fick vi skördeökning för höstbehandling även om den graderade bekämpningseffekten är liten. Vid Svensk Raps egen besiktning av försöken tidigt på våren syntes inga större angrepp av phoma varför det är troligt att angreppen vuxit till

senare under våren-försommaren och att angreppen suttit på stjälken. De två försöken med de högst graderade angreppen av phoma, Egonsborg och Stävie hage, fick de högsta skördeökningarna även om det blev små effekter på angreppsnivån. Graderingen av phoma är gjord strax före skörd.

I årets försök har halv dos, 0,25 l/ha, varit fullt tillräckligt vid en höstbehandling

I tabellen redovisas fröskördar eftersom råfetthalten i stort sett inte påverkades av behandlingen. Skördeökningen blev från 140 kg/ha upp till 280 kg/ha.

Tabell 2. OS 15-8422, tre försök i höstraps 2009

	Egonsborg, 09 Trelleborg			Hammarlunda 09, S.hamn			Stävie hage 09, Furulund		
	Frö	Phoma		Frö	Phoma		Frö	Phoma	
	kg/ha	ökning	% angr pl.	kg/ha	ökning	% angr pl.	kg/ha	ökning	% angr pl.
Obehandlat	5690		77,3	3610		5,0	5890		53,8
Cantus 0,25	5970	280	68,5	3750	140	1,0	6160	270	46
Cantus 0,5	5900	210	64,8	3760	150	0,0	6130	240	43